

**Derewel nakə  
Yakuba  
a watsa aye  
Məfələkwe**

Mə derewel i Yakuba na, matətike ta məvəle gədañ a ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu neheye nəteye manjəna gər eye ka məndzibəra tebiye aye. Yakuba a watsa derewel nakay na, a Yahuda neheye tə pa mədzal gər ka Yesu aye.

Derewel i Yakuba faya ma tsikateye a ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu ka metsehe (1.2-8; 3.13-18). Andza niye, ta sliye faya məndze bəŋbəŋ kame i wu nakə ma dziye ha ndo zezen aye: Dəretsətseh i məndzibəra (1.2-4), mawude matəre zlele eye (1.9-11; 5.1-6); mawude məge mənese (1.2-18; 4.1-9), mədəslay ha gər a bo (4.13-16). Derewel nakay faya ma gwadiye: Məpe mədzal gər ka Mbəlom na, faya ma diye ha ndo ka məge metsehe (2.14-26), məgay metsehe a bo ada məndze bəŋbəŋ kame i mənese (zəba ma 3.1-12).

Yakuba a watsa derewel nakay na, a ndo neheye zlele eye bay aye (zəba ma 2.6). Derewel nakay faya ma gwadateye ta kəts ndo i mətawak hay bay (2.1-13). A gwadzlele na, lele bay hərwi nakə ndo i zlele hay tə ge ha məsler tə dəma bay aye (5.1-6).

*Mətsike me*

<sup>1</sup> Neŋ Yakuba, ndo i məsler i Mbəlom ta Bəy Maduwenj Yesu Kəriste.

Na tsikakum naħa me a nəkurom ndo i Mbəlom neheye ka məndzibəra tebiye aye.

*Mbəlom ma vəliye metsehe a ndo neheye tə dzala  
ha faya aye*

<sup>2</sup> Malamar ga hay, dəretsətseh hay waray waray i mədze nakə ta dziye kurom ha, ta ndzakum a gər na, dərev kurom mā ŋgwasa haladzay,

<sup>3</sup> hərwi ka sərum ha na, tadə ka pum mədzal gər kurom ka Mbəlom huya ada faya ka səmumay naha a mədze nakə ta dziye kurom ha aye na, ka ndzumeye bəŋbəŋ lele.

<sup>4</sup> Ndzum bəŋbəŋ hus ka mandəve eye hərwi ada ka tərumeye masəra gər eye hay mə wu hay tebiye ada wuray mā kətsakum bay, wu nakə lele bay aye mā ge andaya mə dərev kurom bay.

<sup>5</sup> Tadə ndoweye mə walanj kurom metsehe ŋgay andaya hala bay na, mā tsətsah ka Mbəlom hərwi ada Mbəlom mā vəlay. Mbəlom a vəlawə kwa a way tə dərev ŋgay peteh, ma kərahiye ha a ndo bay, ta dedek ma vəliye metsehe a ndo nakə ka tsətsah faya aye.

<sup>6</sup> Ane tuk na, tadə ndoweye ma tsətsahiye wu ka Mbəlom na, mā sər ha ta dedek Mbəlom ma vəleye, mā dzala gər faya sulo sulo bay hərwi ndo nakə mədzal gər ŋgay sulo sulo aye na, neŋgeye andza dəlov nakə wekit wekit mətasl a bəl kwa a diye wuray wuray tebiye aye.

<sup>7</sup> Slala i ndo nakay andza niye mā dzala mə gər ŋgay Bəy Maduweŋ ma vəleye wu bay,

<sup>8</sup> hərwi mədzal gər ŋgay sulo sulo ka Mbəlom, mədzele gər ŋgay ka wu nəte bay.

*Ndo i mətawak hay ta ndo i zlele hay*

**9** Ndo nakə mətawak eye faya ma pay bəzay a Yesu Kəriste aye na, dərev ŋgay mâ ŋgwasa hərwi Mbəlom ka səkah ha.

**10** Ndo nakə zlele eye faya ma pay bəzay a Yesu Kəriste aye na, dərev ŋgay mâ ŋgwasa dərmak hərwi Mbəlom kə ma ha ka dala. A sər ha na, ma dziye andza məvurze i guzer nakə a bəta bəse aye.

**11** Pat kə zla faya abəra ŋgulak na, ma kuliye ha guzer, məvurze hay ta kutsiye ada məle tay kə nas. Andza niye, ndo i zlele ma dziye tə məsler ŋgay hay tebiye andza guzer neheye tə bəta kəriye tsa aye.

### *Mbəlom ma dziye ha ndo bay*

**12** Məŋwese ma ndziye ka ndo nakə a səmay naha a mədze neheye tə dza ha aye. Kə səmay a mədze neheye na, Mbəlom ma vəleye magogoy ŋgay, andza məgwede sifa nakə a gwad' ma vəliye a ndo neheye a wuda tay ha aye.

**13** Taðə masəpete kə ndzay a gər a ndoweye na, mâ gwad' «Maa səpat ga na Mbəlom» bay hərwi ndəray ma sliye masəpete Mbəlom ka məge mənese bay, ada Mbəlom a səpat ndo a mənese bay dərmak.

**14** Kwa way a ge mənese na, ta bor i bo ŋgay nakə lele bay a səpat na ka məge mənese aye.

**15** Wu neheye lele bay a dzala mə gər ŋgay aye, ma dəba i məndze tsekweŋ na, ma giye parakka. Mezeleme niye ka səkah haladzay na, ma diye ha a məməte.

**16** Malamar ga neheye na wuda kurom haladzay aye, ndəray mâ vakum gər bay.

**17** Wu neheye ŋgwalak eye tebiye ti yaw abəra ka təv i Mbəlom, wu neheye lele eye na, i Mbəlom Bəba kway nakə a ge pat tə wurzla hay aye.

Mbəlom na, a mbədə bay, a mbədə andza pat nakə a mbədə ma gəriye kurom ha a ləvoŋ aye bay.

<sup>18</sup> A vəlakway sifa tə bazlam ŋgay dedek eye. A ge niye na, tə dərev hərwi ada kâ tərakwa kurre eye hay mə walaŋ i wu neheye a ge aye.

*Pumay zləm a bazlam i Mbəlom ada gum wu nakə a tsik aye*

<sup>19</sup> Malamar ga neheye na wuda kurom haladzay aye, dzalum ka wu nakay anaŋ aye: Ndzum tse-zlezleŋje ka məpay zləm a wu neheye siye i ndo hay ta tsikiye aye, ane tuk na, kâ tsik me bəse tsa bay, zla həlay eye təday ada kâ ge mevel bəse bay dərmak,

<sup>20</sup> hərwi ndo nakə ma giye mevel aye na, ma sliye faya məge wu nakə a yay a gər a Mbəlom aye bay.

<sup>21</sup> Hərwi niye, zlum na wu neheye lele bay tebiye abəra mə dərev kurom, kâ gum mezeleme sa bay. Rəhum ha gər kurom ka dala kame i Mbəlom, ada pumay zləm a bazlam nakə a pa a dərev kurom aye. Bazlam nakay na, gədaŋ ŋgay andaya mətəme ha məsəfəre kurom.

<sup>22</sup> Kâ tərum ndo məpay zləm a wu nakə Mbəlom a tsik aye dekdek bay, gum wu nakə a tsik aye dərmak. Ndo nakə a pay zləm dekdek tsa kə ge na faya məsler eye bay na, a vay gər a bo ŋgay.

<sup>23</sup> Tadə ndoweye a pay zləm a bazlam nakay ada kə ge wu nakə a tsik aye bay na, neŋgeye andza ndo nakə a zəba ka dəre ŋgay mə malam, neŋgeye kəkay na, a ŋgatay.

<sup>24</sup> A zəba ka dəre ŋgay lele na, a ye ŋgway. Neŋgeye kəkay na, a mətsa ha gər tə mazəbe ŋgay.

**25** Ndoweye ka zəba dəre a bazlam i Mbəlom mapala eye, kə ge ha məsler tə wu nakə a tsik aye na, Mbəlom ma piye faya ŋgama. Mâ pay zləm dekdek tsa ada mā mətsa ha gər bay. Ane tuk na, duh mā rəhay ha gər. Mbəlom ma piye faya ŋgama hərwi bazlam nakay mapala eye ŋgwalak eye, neŋgeye gədaŋ eye hərwi mətəme kway ha abəra mə mezeleme.

**26** Tađə ndoweye kə dzala neŋgeye ndo məpay bəzay a Mbəlom, kə gay metsehe a dərneh ŋgay bay faya ma tsikiye wu neheye lele bay aye huya na, a vay gər a bo ŋgay, məpay bəzay a Mbəlom ŋgay niye ma giye ŋgama kwa tsekwenj bay. Bazlam ŋgay neheye faya ma tsikiye ta təra kəriye.

**27** Məpay bəzay a Mbəlom ta lele eye nakə a yay a gər a Mbəlom aye na, məgatay gər a wur mətawak hay, a madakway i ŋgwas neheye faya ta siye dəretsətseh aye. Mâ gay metsehe a bo ŋgay hərwi ada wu i məndzibəra neheye lele bay aye tâ ye ha a mezeleme bay.

## 2

### *Ndo hay tebiye kame i Mbəlom na, nəte*

**1** Malamar ga hay, nəkurom na, ka dzalum ha ka Bəy Maduwenj kway Yesu Kəriste. Neŋgeye bagwar eye a ze wu hay tebiye ta məzlař, ka ŋgatakway a Mbəlom na, ma neŋgeye. Hərwi niye, kâ ŋgənum ha ka bo abəra ndo hay bay.

**2** Agəna ndo andaya, a pa ka bo peteked neheye tə le aye, a pa wu a wur həlay neheye tə vəđ ta gura eye, a ye naha a məhay gər kurom. Ndo ŋged na, mətawak eye peteked ŋgay neheye ka bo aye lele bay.

**3** Nəkurom ka dəslumay ha gər na, a ndo nakə a pa ka bo peteked neheye tə le aye, ka gwadumay: «Amboh, dara, ndza ka dzanja ḥgalak eye.» Ndo nakə mətawak eye na, ka gwadumeye: «Lətse mələtse» kəgəbay ka gwadumeye «Ndza kanaŋ ka dala.»

**4** Tadə ka gum andza niye na, ka ḥənum tay hay ka bo abəra ndo hay bədaw? Ka gumay sariya a ndo nəte mə walan i ndo niye hay bədaw? Wu neheye ka dzalum aye na, lele bay.

**5** Malamar ga neheye na wuda kurom haladzay aye, tsənum lele, ka sərum təbədew Mbəlom a pala ndo neheye mətawak eye ka məndzibəra aye na, hərwi ada tâ pa mədzal gər ka Yesu Kəriste ada tâ huta zlele nakə dedek eye, a pala tay hərwi ada tâ fəlkwa a Bəy i Mbəlom nakə a gwad ma zliye, ma vəliye a ndo neheye ta wuda na aye.

**6** Ane tuk na, nəkurom duh faya ka kətsumeye tay ha ndo i mətawak hay. Maa gawakum dəretsətseh na, ndo i zlele hay na gwad duh ba? Maa vahawa kurom kame i sariya na, nəteye.

**7** Maa tsik wu nakə lele bay aye ka məzele ḥgalak eye i Yesu Kəriste nakə tə zalakum ha aye na, ndo i zlele hay.

**8** Tadə ka rəhumay ha gər a bazlam i Mbəlom mapala eye nakə tə watsa mə Derewel i Mbəlom aye na, ka gum lele. Bazlam nakay mapala eye a gwad: «Wuda ndo i məged yak dərmak andza ka wuda na gər yak.\*»

**9** Ane tuk na, tadə ka ḥənum tay ha ka bo abəra ndo hay na, ka gum mənese, bazlam mapala eye

\* **2:8** Levitik 19.18.

ma gəsiye kurom hərwi nakə ka rəhumay ha gər bay aye.

**10** Kwa tadə ndoweye ka rəhay ha gər a bazlam i Mbəlom mapala eye tebiye, ane tuk na, kə nas ha nəte ka rəhay ha gər bay na, niye na, andza məgwede kə nas tebiye.

**11** Hərwi Mbəlom nakə a gwad: «Kâ ge madama bay<sup>†</sup>» aye na, a gwad, «Kâ kəd gər i ndo bay<sup>‡</sup>» dərmak, ane tuk na, tadə ka kəd ndo na, kwa ka ge madama bay na, ka nas ha bazlam i Mbəlom mapala eye.

**12** Hərwi niye faya na gwadakumeye, sərum ha, mə wu neheye ka tsikumeye ada mə wu neheye ka gumeye na, Mbəlom ma gakumeye sariya, ma tsətsahiye tadə nəkurom ka rəhumay ha gər a bazlam nakay gədanj ŋgay andaya mətəme kurom ha aye.

**13** Tadə ndoweye kə sakay na ha a siye i ndo hay bay na, ahəl nakə Mbəlom ma giye sariya aye ma sakay na ha bay dərmak. Ane tuk na, tadə ka sakay na ha a ndo hay na, Mbəlom ma gəsiye kar a sariya bay.

### *Məpe mədzal gər ka Yesu ta mage məsler*

**14** Malamar ga hay, tadə ndoweye kə tsik tə bazlam kə dzala ha ka Mbəlom, ane tuk na, kə ge wu nakə Mbəlom a tsik aye bay na, ma dzəniye na ma kəkay? Mədzal ha andza nakay na, ma təmiye ha bay.

---

<sup>†</sup> **2:11** Madayaw abəra ma Ezipt 20.14, Bazlam mapala eye masulo eye 5.18.    <sup>‡</sup> **2:11** Madayaw abəra ma Ezipt 20.13, Bazlam mapala eye masulo eye 5.17.

**15** Agəna siye i ndo məpay bəzay a Yesu Kəriste hay andaya, peteked andaya fataya bay, may a wur fataya dərmak.

**16** Tadə ndo mə walaŋ kurom a gwadatay: «Dum tə zay. Mbəlom mâ vəlakum peteked ta wu mənday», ane tuk na, kə vəlatay wu bay na, ŋgama eye mey?

**17** Mədzal ha ka Mbəlom na, andza niye dərmak. Tadə ndoweye kə gwaſkə dzala ha ka Mbəlom, ane tuk na, kə ge məsler ŋgwalak eye bay na, mədzal gər ŋgay ka Mbəlom kə mət.

**18** Agəla ndoweye ma gwadiye «Ndo ŋged faya ma dzaliye ha ka Mbəlom, ndo ŋged faya ma giye məsler ŋgwalak eye.» Na mbədəye faya na, bəzeŋ ha ma kəkay nakə faya ka dzaliye ha ka Mbəlom aye ada faya ka giye məsler ŋgwalak eye bay. Ada neŋ na bəzakeye ha məsler ga neheye ŋgwalak eye hərwi ada kâ ŋgatay neŋ faya na dzaliye ha ka Mbəlom.

**19** Ka dzala ha Mbəlom andaya nəte ŋgwəŋ. Ka ge lele. Kwa məsəfəre neheye lele bay aye ta dzala ha dərmak, ada hərwi niye faya ta dzədzariye.

**20** Nəkar ndo i matərakahəŋ! A saka tâ daka ha mədzal gər ka Mbəlom ze məge məsler ŋgwalak eye na, ma giye ŋgama bay na, ka sər təbədəw?

**21** Bəba təte kway Abraham a təra tsədaŋŋa kame i Mbəlom na, ta tsəved waray? A təra tsədaŋŋa na, tə wu nakə a ge aye bədaw? A zla wawa ŋgay Izak məkəday naha a Mbəlom.

**22** Anəke ka sər ha mədzal ha ka Mbəlom ada ta məge məsler ŋgwalak eye hay ti ye ka bo salamay. A ge ha andza niye na, kə vəlay ha dərev ŋgay peteh a Mbəlom.

**23** Wu nakay a ge bo na, andza nakə tə watsa mə Derewel i Mbəlom, a gwaſ: «Abraham a dzala ha ka Mbəlom, hərwi niye Mbəlom a təra ha ndo i dedek kame ŋgay.» Tə zalay «dzam i Mbəlom.»

**24** Ka sərum ha na, ndo a təra tsədaŋja kame i Mbəlom na, hərwi nakə a ge məsler ŋgwalak eye hay aye dərmak bəna ta mədzal gər dekdek bay.

**25** Ta Rahab ŋgas məge madama bəbay andza niye. Ndo məsləre i Yahuda ti ye a gay ŋgay na, ka dzəna tay ha. Kə datay ha tsəved mekeleŋ eye hərwi ada tâ təma. Hərwi məsler ŋgay nakə a ge andza niye aye na, ka təra ndo tsədaŋja eye kame i Mbəlom.\*

**26** Andza niye, tadə məsəfəre ki yaw abəra ma ndo na, ndoweye niye kə mət. Mədzal ha ka Mbəlom na, andza niye dərmak. Tadə ndoweye kə ge məsler ŋgwalak eye hay bay na, mədzal gər ŋgay ka Mbəlom kə mət.

### 3

#### *Gumay metsehe a dərneh kurom*

**1** Malamar ga hay, kâ tərum tebiye kurom eye ndo matətike tay ha ndo hay bay. Sərum ha nəmay neheye nəmaa tətikateye a ndo hay aye ta gameye sariya ma ziye i ndo siye hay.

**2** Nəkway tebiye faya ka gakweye mənese. Tadə ndoweye faya ma tsikiye me ze məge mənese na, neŋgeye ndo i dedek. Kə sla da məgay metsehe a bo ŋgay.

---

§ **2:23** Madazlay i wu hay 15.6. \* **2:25** Zozowe 2.1-21.

**3** Dzalum ka pəles təday. Ka pakway bəre a bazlam a pəles na hərwi ada mā rəhakway ha gər ada ma zənjaliye tsəved nakə a sakway aye.

**4** Zəbum ka kwalalaŋ i yam bagwar eye. Kwa tadə bagwar eye hay bəbay ada mətasl faya ma vəzliye ta gədaŋ ma diye ha bəbay na, ndo faya ma geye metsehe tə wuye andaya tsekweŋ hərwi ada mā ye a təv nakə a say aye.

**5** Dərnəh i ndo na, andza niye dərmak. Kwa neŋgeye tsekwenj bəbay na, ma sliye mədəslay ha gər a bo tə wu bagwar eye hay.

Zəbum! Ako tsekwenj na, ma təmiye kəsaf bagwar eye tebiye təlməd təlməd.

**6** Dərnəh i ndo bəbay andza ako. Mənese i məndzibəra na, mə dəma, mə bo kway. Faya ma nasiye ha bo tebiye. Ma vatiye ako nakə ma dziye ha məsəfəre i ndo tebiye. Ako niye a yaw na ma ako nakə ma mbatiye bay ka tor eye.

**7** Ndo hay ta sliye faya məgay metsehe a wu hay tebiye, ta sliye faya ka wu i pesl hay, diyen hay, dədəe hay ada tə kəlef dərmak.

**8** Ane tuk na, ndo hay ta sliye faya məgay metsehe a dərnəh bay. Neŋgeye na, wu nakə lele bay aye. A sla faya məndze səkeffe bay. Neŋgeye maraha eye ta muwar nakə ma kədiye ndo aye.

**9** Ta dərnəh na, ka zambadakweye ha a Mbəlom Bəba kway, ada ka vəlakweye tay ha mezeleme a ndo neheyə a ge ka mandzəkit bo ŋgay aye dərmak.

**10** Bazlam i mazambadəy a Mbəlom ta məvəle mezeleme a ndo a yaw mə huſ i bazlam eye nətə. Malamar ga hay, mā təra andza niye bay.

**11** Yam nakə a tsəhən aye ta yam nakə hərwak

hərwak aye ta ŋgəzaweye ma bədiyem eye nate daw?

<sup>12</sup> Malamar ga hay, sərum gurov ma sliye faya məwe tetədœz daw? Werepezl ma sliye faya məwe gurov daw? Yam nakə a tsəhən aye na, ma ŋgəzaweye yam nakə a tsəhən bay aye bay.

*Metsehe nakə a yaw abəra ka təv i Mbəlom aye*

<sup>13</sup> Ndo i metsehe andaya mə walaŋ kurom daw? Ndo i ndaraw andaya daw? Mâ bəzay ha metsehe ŋgay ta məge məsler ŋgwalak eye hay ada mâ həna ha gər ŋgay ka dala.

<sup>14</sup> Agəna nəkurom sələk eye, ada dərev kurom duwekeke, ada faya ka dzalumeye ka bo kurom eye dekdek tsa dərmak. Tadə kə ge andza niye na, kâ ŋgalakum bay ada kâ rawum me ka dedek bay.

<sup>15</sup> Slala i metsehe niye na, a yaw abəra ka təv i Mbəlom bay, nakay na, i məndzibəra. Məsəfəre i Mbəlom andaya mə dəma bay, wu i ndo zezer hay, a yaw mə həlay i Fakalaw.

<sup>16</sup> Tadə ndo hay sələk eye hay ada faya ta dzaliye ka bo tay eye dekdek na, wu hay ta diye ka bo ta tsəved eye sa bay ada slala i wu neheye lele bay aye ta ndohwaweye dərmak.

<sup>17</sup> Ane tuk na, metsehe nakə a yaw abəra ka təv i Mbəlom aye na, wal. Neŋgeye na, tsədaŋŋa, a vəl məndze zay mə walaŋ i ndo hay, neŋgeye ləfedede, a sara ha gər tonjwa tonjwa bay, a sakay nahā a ndo hay, a ge na, məsler ŋgwalak eye huya, a ŋgəna tay ha ka bo abəra ndo bay, dərneh mə bazlam ŋgay sulo təbey.

<sup>18</sup> Ndo neheye ta wuda məndze zay aye na, faya ta dzəniye siye i ndo hay ka məhute məndze zay.

Wu nakə faya ta giye na, ma giye lele. Ma giye andza ta sləga wu a guvah ada tə dza wu nakə a ndzohw aye.

## 4

### *Kâ gum dzam ta məndzibəra bay*

<sup>1</sup> Mətsal bo tə matəre mə walaŋ kurom na, a yaw məŋgay? Na gwad̄ hərwi nakə bor i bo kurom hay faya ta tsaliye bo mə nəkurom aye.

<sup>2</sup> A sakum wu hay, ada ka hutum bay na, nəkurom maləva bo eye ka məkəde ndo hay. Ka gumeye dəre ka wu hay ane tuk na, ka slumeye faya məhute bay. Hərwi niye faya ka tərumeye ada faya ka tsalumeye bo mə walaŋ kurom aye. Ka hutumeye wu nakə a sakum aye bay hərwi ka tsatsahum ka Mbəlom hərwi ada mâ vəlakum bay.

<sup>3</sup> Kwa tadə ka duwulumay me a Mbəlom hərwi ada mâ vəlakum, ma vəlakumeye bay hərwi ka duwulumay me ta tsəved lele aye bay, ka tsatsahum wu neheye ka gum faya dəre aye.

<sup>4</sup> Nəkurom ka tərum andza njwas neheye faya ta giye madama aye. Sərum ha, tadə ndoweye ka wuda wu i məndzibəra na, neŋgeye ndo məne dəre i Mbəlom. Ndo nakə a say məpay bəzay a wu i məndzibəra aye na, ka təra ndo məne dəre i Mbəlom.

<sup>5</sup> Nəkurom ka dzalum wu nakə tə watsa a Derewel i Mbəlom aye na, ka təra wu kəriye daw? A gwad̄: «Məsəfəre nakə Mbəlom a pa a bo kway aye na, sələk eye.»

<sup>6</sup> Sa na, ma vəlakweye njama nakə a ze wu tebiye aye. Andza nakə tə watsa a Derewel i Mbəlom aye na, «Mbəlom ma kərahiye ndo neheye ta dəslay ha

gər a bo aye, ane tuk na, ma vəliye ŋgama a ndo neheye tə həna ha gər aye.\* »

<sup>7</sup> Hərwi niye, rəhumay gər a Mbəlom. Səmumay naħa a Fakalaw, ma hwayakumeye.

<sup>8</sup> Həndzədsum ka təv i Mbəlom, ma həndzədiye tə nəkurom dərmak. Nəkurom neheye faya ka gumeye mezeleme aye, barum na həlay kurom. Nəkurom neheye mədzal gər sulo sulo aye, zlum na mezeleme abəra mə dərev.

<sup>9</sup> Ndžum tsokodokkwa hərwi mezeleme kurom hay, ada tuwum. Kâ ŋgwasum duh bay, tuwum. Dərev kurom mā ŋgwasa sa bay, ane tuk ndžum tsokodokkwa.

<sup>10</sup> Hənum ha gər kurom kame i Mbəlom hərwi ada mā səkah kurom ha.

### *Kâ gum sariya ka ndo bay*

<sup>11</sup> Malamar ga hay, kâ tsikum wu nakə lele bay aye ka ndo hay bay. Ndo faya ma tsikiye wu nakə lele bay ka ndo aye ada faya ma giye faya sariya aye na, a tsik wu nakə lele bay ka bazlam mapala eye ada faya ma giye faya sariya dərmak. Azlakwa tədə faya ka giye sariya ka bazlam mapala eye na, faya ka rəhay ha gər, faya ka giye faya sariya dekdek tsa.

<sup>12</sup> Maa vəl bazlam mapala eye a ndo hay na, Mbəlom nəte ŋgwenj. Ndo məge sariya na, neŋgeye nəte ŋgwenj. Maa sla mətəme tay ha ndo hay na, neŋgeye nəte. Maa sla mədze tay ha na, neŋgeye nəte ŋgwenj. A nəkar, ka dzala nəkar na, way nakə ka gateye sariya a ndo hay aye.

### *Kâ dəslumay gər a bo bay*

---

\* **4:6** Dzeke hay 3.34.

**13** Pumay zləm a wu nakə na tsikiye, nəkurom neheye faya ka gwadumeye: «Bəgom kəgəbay tədəe na, nəmaa diye a wuzlah gay, nəmaa ndziye mə dəma məve nəte hərwi məhute suloy hal-adzay.»

**14** Ane tuk na, nəkurom na, ka sərum wu nakə ma giye bo tədəe aye bay. Məsəfəre kurom na, andza makukulek nakə məndze tsekwej ka ŋgateye, tsa na, ma dziye sa aye.

**15** Ka gwadumeye duh na: «Tadə kə yay a gər a Mbəlom na, nəmaa ndziye tə dəre, nəmaa giye wu nakay kəgəbay wu tafay.»

**16** Ane tuk na, faya ka ŋgalakumeye, ka ŋgalakumeye tə bazlam kurom neheye faya ka tsikumeye aye. Məge andza niye lele bay.

**17** Andza niye sərum ha na, ndoweye a sər məge ŋgalakumeye ada kə ge na bay na, kə ge mənese.

## 5

### *Nəkurom ndo i zlele hay, gum metsehe*

**1** Gum metsehe nəkurom ndo i zlele hay, tuwum bo kurom ta magala hərwi dəretsətseh neheye faya ta həbiye kurom aye.

**2** Zlele kurom hay ta ze, peteked kurom hay bəbay mətul hay ta nda.

**3** Gura kurom hay ta suloy kurom na, reŋgez kə nas tay ha, reŋgez ma makumeye ha mənese hərwi nəkurom həzay eye. Bo kurom ma ta nasiye dərmak, andza ta fəkiye ta aka. Ka hayumay gər a zlele a həlay nakay anaŋ məndzibəra mazlambar ma ndəviye aye.

**4** Ka vumatay gər a ndo neheye tə ge məsler ma guvah kurom aye, ka vəlumatay wu i merəbe tay bay. Tsənum kəkay nakə faya ta tuweye na ha bo a Mbəlom hərwi ada mā dzəna tay ha aye. Ndoweye neheye tə gakum məsler aye na faya ta tuwiye ada Bəy Maduwej Mbəlom Gədanj eye faya ma tsəniye.

**5** Ka ndayum bəra tə zlele kurom ka məndzibəra, ka pumay bəzay na, wu neheye tə yakum a gər aye. Ka ndawum wu mənday haladzay, ka gəlawum tetəp tetəp andza sla nakə ta kədiye.

**6** Ka gəsum tay ha ndo neheye ta gakum wuray bay aye a sariya, ka kədum tay ha. Nəteye na, ta ge fakuma gədanj bay.

### *Zlum ɳgatay ada duwulum me*

**7** Malamar ga hay, zlum ɳgatay hus a həlay nakə Bəy Maduwej ma maweye fakwaya aye. Zəbum ka ndo məfəte hay təday. Ndo məfəte na, ma həbiye wu i guvah ɳgay hay ta məzle ɳgatay. Ma həbiye na, ka madazlay i makurre i yam məpe hus ka maduk i duk i yam nakə tsiy ma piye sa bay aye.

**8** Nəkurom dərmak, zlum ɳgatay. Ndzum 6əŋbəŋ hərwi pat i məmaw i Bəy Maduwej kway mazlambar faya ma ndisleweye.

**9** Malamar ga hay, kâ gunjuzum wuray a bo bay hərwi ada Mbəlom mā gəs kurom a sariya bay. Tsənum, ndo nakə ma giye sariya aye mazlambar faya ma ndisleweye, neŋgeye malətsa eye ka həlay məged.

**10** Malamar ga hay, dzalum ka ndo məde ha bazlam i Mbəlom neheye ahəl niye tə tsik me ta məzele i Mbəlom aye. Ta sa dəretsətseh ada ta

zla ŋgatay. Nəkurom dərmak, zlum ŋgatay andza nəteye.

<sup>11</sup> Zəbum, ndo neheye Mbəlom a pa fataya ŋgama hərwi nakə tə səmay naħa a dəretsətseh aye. Ka tsənum labara i Zob nakə a səmay naħa a wu hay ahəl nakə dəretsətseh a ndzay a gər aye.\* Ma dəba eye na, ka sərum ha wu nakə Mbəlom a vəlay aye.<sup>†</sup> Ta dedek Mbəlom na, a sakay naħa a ndo hay, ma gateye ŋgwalak.

<sup>12</sup> Malamar ga hay, bazlam bagwar eye anaj: Mə wu hay tebiye na, kâ mbadum bay. Kâ mbadum ta magərbəlom bay, kâ mbadum ta dala bay, kâ mbadum tə wu mekelej eye bay. Lele na, ayaw kurom mā ndza ayaw. A'ay kurom mā ndza a'ay. Tsikum andza niye hərwi ada Mbəlom mā gəs kurom a sariya bay.

<sup>13</sup> Tadə ndo andaya mə walaŋ kurom faya ma siye dəretsətseh na, mā duwulay me a Mbəlom. Tadə ndo andaya mə walaŋ kurom dərev ŋgay faya ma ŋgwasiye na, mā gay naħa dəmes a Mbəlom, mā zambaday.

<sup>14</sup> Tadə ndo andaya dəvats eye mə walaŋ kurom na, mā zalatay a madugula i ndo məpe mədzal gər ka Yesu hay hərwi ada tā fada faya mal ta məzele i Bəy Maduwej Yesu ada tā duwulay me a Mbəlom hərwi ŋgay.

<sup>15</sup> Tadə ka duwulay me a Mbəlom ada kə dzala ha Mbəlom kə tsəne maduwule me ŋgay na, ma dzəniye na. Bəy Maduwej ma mbəliye ha. Tadə kə ge mezeleme na, Mbəlom ma pəsay ha dərmak.

---

\* **5:11** Zob 1.1-2.10. † **5:11** Zob 42.10-17.

**16** Hərwi wu nakay, neñ faya na gwaðumeye, ðum ha a bo mezeleme kurom hay mə waləŋ kurom nəte nəte, ada duwulumay me a Mbəlom hərwi ndo siye hay dərmak hərwi ada Mbəlom mâ təma kurom ha. Maðuwule me i ndo nakə tsəðaŋja kame i Mbəlom aye na, gəðaŋ eye haladzay.

**17** Dzalum ka Eliya nakə ahəl niye aye. Neñgeye na, ndo andza nəkway. Ka duwulay me a Mbəlom tə dərev ɳgay peteh hərwi ada yam mâ pa bay.‡ Yam kə pa ka dala niye bay məve mahkar ta kiye məkwa.

**18** Ma dəba eye na, a duwulay me a Mbəlom hərwi ada yam mâ pa sa. Mbəlom a paw yam ada wu hay ta ndzohwaw dərmak.§

**19** Malamar ga hay, tadə ndoweye mə waləŋ kurom kə dze abəra ka tsəved i Mbəlom, tsa na, ndo ki ye kə ma ahaya ka tsəved na,

**20** sərum ha ndoweye nakə ka dzəna ndo i mezeleme hərwi ada mâ gər ha mezeleme aye na, ma təmiye ha ndo i mezeleme niye abəra ma mədahanj. Kwa tadə mezeleme ɳgay haladzay bəbay na, Mbəlom ma pəsay ha.

---

‡ **5:17** Zəba mə 1 Bəy hay 17.1.    § **5:18** Zəba mə 1 Bəy hay 18.1, 41-46.

## **Dzam Wedeye New Testament in Merey**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Merey

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

### **Copyright Information**

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

### **The New Testament**

in Merey

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files  
dated 29 Jan 2022

024cb559-a7ea-5bd1-9dc9-f33abc74bfec